

Nitrianske kniežatstvo

Po zániku Samovej ríše miznú všetky správy o živote na našom území. Nevieme presne povedať, čo sa tu dialo. Jedno je však isté. Roľníci rovnako vychádzali na svoje polia, remeselníci stále pracovali vo svojich dielničkách. Nepoznáme ich mená. Ani mená dedín či opevnených sídel. Dokonca ani mená vládcov. Ale život sa tu určite nezastavil. Jednoducho, ocitli sme sa zasa raz mimo hlavného diania. Naša územia kronikárov prestali zaujímať. Jedna veľká zmena sa však predsa odohrala. Pôvodné **rodové zriadenie u našich predkov zaniklo**. Jednotlivé rody sa začali spájať a vytvárať väčšie zoskupenia, nad ktorými zvyčajne získal moc nejaký bohatý veľmož. Ten si ju udržiaval s pomocou svojej vojenskej družiny.

Prvé správy o našich územiach sa objavujú až po 150 rokoch. Sú veľmi strohé. Ale historikom umožnili vysloviť záver, že vývoj u nás prebiehal zrejme v dvoch centrách – kniežatstvách: **Morava (moravské kniežatstvo) a Nitrava (nitrianske kniežatstvo)**. Z nich práve druhé menované sa z väčšej časti rozkladalo na území dnešného Slovenska. Jeho obyvatelia sa zrejme nazývali **Slovieni**. Ich jazykom bola **staroslovienčina**.

Kronikári spomínajú jediného vládcu nitrianskeho kniežatstva. Bol ním **Pribina**, náš prvý skutočný vládca, človek pochádzajúci spomedzi Slovanov. Kam siahala jeho moc presne nevieme. Nitrianske kniežatstvo sa rozkladalo zhruba na území juhozápadného Slovenska, pričom nie je vylúčené, že siahalo až do dnešného Turca či Liptova, ba možno i na Spiš.

Nepoznáme ani mená väčšiny opevnených sídel. Veľké pevnosti obohrané valmi – hradiská stáli isto **v Nitre, Pobedime pri Piešťanoch či dnešnej Bojnjej**. Práve toto hradisko je dnes objektom obrovského záujmu archeológov, nakoľko sa tu našlo mnoho unikátnych predmetov, unikátne svojou veľkosťou ú i samotné opevnenia hradiska. V budúcnosti nám práve z tohto hradiska archeológovia prinesú isto ešte veľa zaujímavých objavov.

Pribinovým sídlom však bola s najväčšou pravdepodobnosťou Nitra. Podľa údajov z franských kroník práve tu mal stáť kresťanský kostolík, ktorý v roku **828** nechal Pribina vysvätiť franským biskupom **Adalramom**. Donedávna bol kostol považovaný za najstarší kresťanský kostol v strednej Európe. Tým sme predbehli všetky okolité národy. Je to úžasná vec. Kresťanstvo sa v stredoveku rovnalo kultúre, civilizácii. Tam, kam preniklo, prenikala „moderná“ spoločnosť.

S kresťanský kostolom v Nitre súvisí jedna veľká, doposiaľ nevyriešená záhada. Pre koho ho dal Pribina postaviť? On sám totiž v roku 828 ešte nebol kresťanom. To vieme presne, lebo pokrstený bolo až o niekoľko rokov neskôr vo franskom **Traismaueri**. Pre koho teda? Pre manželku, ktorá bola zrejme franskou kňažnou a ak áno, tak takmer isto kresťankou? Pre jej družinu, ktorú si priviedla so sebou z domova? Pre franských kupcov, ktorí mali v Nitre svoju obchodnú stanicu? Nevieme. A ťažko sa to aj niekedy dozvieme. V podstate je to jedno. Dôležité je to, čo som napísal vyššie. Že tu bolo kresťanstvo. Skôr, ako k nám prišli Konštantín a Metod. Že tu spolu s kresťanstvom bola kultúra, civilizácia a moderný život.

Pokojné roky Nitrianskeho kniežatstva však netrvali dlho. Z nejakého dôvodu došlo medzi Pribinom a **moravským vládcom Mojmirom** k sporom. Moravania sa boli dokonca na Pribinu sťažovať u Frankov. K mierovému riešeniu sporu nedošlo a tak ho musela vyriešiť vojna.